

CAPITOLUL 13: PESCUIT

INTRODUCERE

Conform Raportului Comisiei Europene din 2025, Republica Moldova are un nivel moderat de pregătire în domeniul pescuitului și a înregistrat progrese bune, în special în ceea ce privește politica în domeniul acvaculturii, prin adoptarea legii privind politica în domeniul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură în decembrie 2024 și prin pregătirea unui Program Strategic pentru Sectorul Acvaculturii 2026–2030. De asemenea, a înregistrat progrese în ceea ce privește alinierea standardelor de calitate și de comercializare cu cele din cadrul organizării comune a pieței UE pentru produsele pescărești și de acvacultură și a îmbunătățit trasabilitatea produselor pescărești și de acvacultură și a consolidat inspecțiile la import pentru a preveni importul de pescuit ilegal, neraportat și nereglementat (INN) prin intermediul legislației menționate mai sus.

Tabelul 1. Nivelul de aliniere a actelor UE per capitol

<u>31992R1536</u>	<u>32013R1380</u>	<u>32017R1004</u>	<u>32022D0039</u>	<u>32009R1010</u>	<u>32009R1224</u>	<u>32022R2473</u>
<u>31989R2136</u>	<u>32013R1379</u>	<u>32013R1419</u>	<u>32021R1139</u>	32008R1005	<u>32023R2842</u>	<u>32014R0717</u>
<u>31996R2406</u>	<u>32013R1418</u>	<u>32021D1167</u>	<u>32014H0117</u>	02018D1986	<u>32011R0404</u>	<u>32007R0708</u>

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus/neinițiat)

Capitolul 13 al *acquis*-ului Uniunii Europene, dedicat pescuitului și acvaculturii, reprezintă o componentă esențială a procesului de aderare, având ca scop alinierea cadrului juridic, instituțional și operațional al statelor candidate la cerințele Politicii Comune în domeniul Pescuitului (PCP). Această politică stabilește norme privind gestionarea sustenabilă a resurselor acvatice vii, organizarea piețelor produselor pescărești și de acvacultură, garantarea trasabilității și calității produselor, precum și combaterea pescuitului ilegal, neraportat și nereglementat (INN). Totodată, PCP promovează sprijinirea comunităților dependente de acest sector prin utilizarea eficientă a fondurilor structurale europene.

În cazul Republicii Moldova, specificitățile geografice ale țării – lipsa accesului direct la mare și absența unei flote de pescuit maritime – determină o adaptare particulară a obiectivelor acestui capitol. Astfel, accentul este pus pe dezvoltarea sectorului acvaculturii, un domeniu cu potențial strategic pentru satisfacerea cererii interne de produse piscicole și crearea de oportunități economice locale. În ciuda faptului că pescuitul maritim, gestionarea cotelor de pescuit și alte aspecte legate de politica comună în acest domeniu nu sunt aplicabile Moldovei, armonizarea

legislației naționale cu normele europene rămâne o prioritate pentru integrarea în piața unică europeană.

Până în prezent, Republica Moldova a realizat progrese importante în ceea ce privește alinierea la acquis-ul comunitar din acest capitol. În 2024, Republica Moldova a adoptat Legea nr. 288/2024, care stabilește cadrul juridic pentru organizarea activităților de acvacultură și reglementarea piețelor pentru produsele pescărești și de acvacultură.

Legea asigură alinierea cu Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 privind politica comună în domeniul pescuitului și cu Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 privind organizarea comună a piețelor produselor pescărești și de acvacultură.

Întru implementarea Legii 288/2024, în anul 2025 a fost adoptată:

- Hotărârea Guvernului nr. 228/2025 privind aprobarea Regulamentului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, care se aliniază Regulamentului (UE) nr. 1005/2008 privind pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) și Regulamentul (CE) nr. 1010/2009;
- Hotărârea Guvernului nr. 416/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind colectarea, recepționarea, prelucrarea, gestionarea și utilizarea datelor științifice în sectorul acvaculturii, care se aliniază Regulamentului (UE) nr. 2017/1004, Deciziei delegate (UE) nr. 2021/1167 și Deciziei de punere în aplicare (UE) nr. 2022/39;
- Hotărârea Guvernului nr. 335/2025 Regulamentului privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, care se aliniază Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1418/2013, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1419/2013 și Recomandarea Comisiei 2014/117/UE;
- Hotărârea Guvernului nr. 251/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind Fondul pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, aliniată cu Regulamentul (UE) 2021/1139.

În plus, Republica Moldova finalizează un Program strategic pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii 2026–2030, care urmează să fie adoptat până la finele lunii iunie 2026. Actualmente, Programul Strategic al Sectorului de Acvacultură 2026-2030 este elaborat și urmează să fie remis la Cancelaria de Stat pentru promovare. Acest document strategic va sprijini în continuare alinierea sectorială la standardele și prioritățile UE.

Capacitatea instituțională este un element central al acestui proces. În prezent, Serviciul Acvacultură din cadrul Direcției Politici în Sectorul Zootehnic al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) coordonează activitățile de transpunere și implementare din cadrul capitolului 13, deși resursele umane și financiare sunt limitate. Serviciul Acvacultură concentrează expertiza necesară implementării reglementărilor europene în acest sector.

1. Managementul resurselor și al flotei

1.1. Prezentarea generală a situației

Politica comună în domeniul pescuitului (PCP) este un cadru european menit să reglementeze și să gestioneze pescuitul durabil în apele Uniunii Europene, cu scopul de a proteja resursele piscicole și de a susține comunitățile care depind de acest sector.

Republica Moldova este o țară interioară care nu are flotă și cote apele UE. Activitățile de pescuit sunt limitate la apele interioare (în principal pescuit recreativ și sportiv), în timp ce acvacultura este principalul domeniu de dezvoltare. Cadrul juridic include Legea nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura și o nouă Lege cuprinzătoare nr. 288/2024 privind politica în domeniul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură. Legea nr. 288/2024 stabilește cadrul de reglementare pentru gestionarea acvaculturii, cercetarea științifică, organizarea pieței (inclusiv organizațiile de producători), prevenirea pescuitului INN și crearea unui fond de dezvoltare sectorială.

Moldova a transpus prevederile relevante ale Regulamentului (UE) nr. 1380/2013 privind politica comună în domeniul pescuitului prin adoptarea Legii nr. 288/2024, aliniind astfel cadrul său juridic național la cerințele PCP aplicabile acvaculturii în apele interioare. Prevederile referitoare la pescuitul marin, cum ar fi gestionarea cotelor, capacitatea flotei și zonele de refacere a stocurilor, nu se aplică Moldovei, având în vedere poziția sa geografică fără ieșire la mare și absența apelor marine aflate sub jurisdicția sa.

Bazinele hidrografice ale Moldovei se varsă în Marea Neagră, în principal prin râul Nistru direct și prin râul Prut prin Dunăre, ecosistemele acvatice ale țării nefiind incluse în domeniul de aplicare geografic al Regulamentului (CE) nr. 1100/2007 de stabilire a unor măsuri pentru refacerea stocului de anghilă europeană, în conformitate cu definițiile și excluderile stabilite de Comisia Europeană. Prin urmare, prevederile Regulamentului nu sunt aplicabile Republicii Moldova.

Totodată, comunicăm că Moldova își menține angajamentul de a consolida alinierea sa la *acquis-ul* UE în domeniul pescuitului, așa cum se reflectă în Acordul de Asociere (art. 73), și de a asigura dezvoltarea și implementarea corespunzătoare a cadrului de politici în domeniul pescuitului și acvaculturii.

În prezent, Republica Moldova nu dispune de un sistem cuprinzător de colectare a datelor din pescuit și acvacultură. Întrucât nu există activitate de pescuit comercial, principalele nevoi de date se referă la producția din acvacultură și la statisticile de import de pește.

Biroul Național de Statistică (BNS) este autoritatea responsabilă de producerea statisticilor oficiale și include anual sectorul acvaculturii în Planul său de Lucru Statistic. Cu toate acestea, până în prezent, nu a fost efectuată nicio anchetă dedicată sau colectare sistematică de date de la fermele piscicole. Drept urmare, sectorul continuă să se confrunte cu o lipsă de date statistice fiabile privind volumele producției și nivelurile capturilor. La nivel internațional, Moldova raportează către FAO cifre agregate privind acvacultura (de exemplu, actualizări anuale ale producției de acvacultură), dar nu are obligații în temeiul tratatelor internaționale și nici nu este membru în programe de colectare a datelor în domeniul pescuitului.

1.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la actele normative care reglementează domeniile pescuitului și acvaculturii, în vederea alinierii cadrului național la *acquis*-ul Uniunii Europene, a fost identificat că, din 5 Regulamente (UE) doar 1 Regulament (UE) relevant poate fi aplicat în Republica Moldova:

Regulamentul (EU) Nr. 1380/2013 privind politica comună în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1954/2003 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2371/2002 și (CE) nr. 639/2004 ale Consiliului și a Deciziei 2004/585/CE a Consiliului.

Conform direcțiilor prioritare stabilite în domeniul pescuitului și acvaculturii, Regulamentul (EU) Nr. 1380/2013, a fost transpus în Legea nr. 288/2024 privind politica în sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2025, Nr. 1-4 art. 4, intrarea în vigoare în luna iulie 2026.

Privind instrumentul UE pentru colectarea datelor din domeniul pescuitului este reglementat de Regulamentul (UE) Nr. 2017/1004, care a fost transpus prin Hotărârea Guvernului nr. 416/2025 de aprobare a Regulamentului privind colectarea, recepționarea, prelucrarea, gestionarea și utilizarea datelor științifice în sectorul acvaculturii, care prevede colectarea și gestionarea datelor biologice, de mediu, tehnice și socio-economice în sectorul acvaculturii. De asemenea, acesta transpune cerințele Deciziei delegate (UE) Nr. 2021/1167 a Comisiei (Programul multianual al Uniunii pentru colectarea de date 2022-2027) și ale Deciziei de punere în aplicare (UE) nr. 2022/39 (de stabilire a normelor privind formatele și termenele pentru planurile și rapoartele naționale de lucru), care vor fi implementate și prin intermediul noului mecanism de colectare a datelor.

Republica Moldova, prin adoptarea Hotărârii Guvernului Nr. 416/2025, a pus bazele unui sistem național de colectare a datelor din sectorul de acvacultură. Prin urmare, producătorii (de exemplu, fermele piscicole) vor fi obligați să transmită date primare în mod regulat autorităților, în timp ce BNS va procesa informațiile și va pregăti rapoarte în formate compatibile cu cerințele UE. Nu se preconizează includerea datelor privind pescuitul recreativ (autoritățile au menționat inițial că aceste capturi nu vor face parte din mecanism la această etapă), dar Moldova rămâne deschisă revizuirii domeniului de aplicare, în viitor, dacă va fi nevoie.

Implementarea de către Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară a măsurilor privind colectarea și gestionarea datelor biologice, tehnice și socio-economice din sectorul acvaculturii, cu transmiterea ulterioară a acestora către Comisia Europeană.

1.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, Serviciul Acvacultură, din cadrul Direcției Politici în Sectorul Zootehnic dispune de un efectiv de 2 funcționari implicați în procesul de elaborare, aliniere și implementare a legislației UE prevăzută de Capitolul 13 - Pescuitul și politica maritimă din Acordul de Asociere.

Totodată, vor fi implicate în aplicarea măsurilor propuse următoarele entități:

1. Ministerul Mediului, care își dezvoltă politica statului în domeniul creării și protecției bazinelor acvatice naturale, politicii de management integrat al resurselor de apă și exercită, prin intermediul autorității pentru controlul protecției mediului, supravegherea de stat asupra respectării prevederilor actelor legislative în obiectivele acvatice piscicole naturale;
2. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) va efectua autorizarea/înregistrarea sanitară veterinară a activităților agenților economici, în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară; va elabora, în colaborare cu alte autorități abilitate, cadrul normativ de implementare în domeniul sănătății și protecției animalelor de acvacultură cultivate în heleșteie sau bazine artificiale; va efectua recunoașterea și inspectarea unităților de reproducere artificială și de selecție a animalelor acvatice și va ține evidența lor, în conformitate cu prevederile Legii zootehniei nr. 213/2022; va colecta și analiza date pentru a permite identificarea și monitorizarea riscurilor care au o influență directă sau indirectă asupra siguranței produselor pescărești proaspete, refrigerate și procesate;
3. Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) va asigura procesul de subvenționare a sectorului de acvacultură;
4. Autoritățile publice locale vor asigura implementarea politicii de stat în domeniul protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice din raza sa teritorială; vor organiza elaborarea și realizarea programelor locale, vor stimula în măsura capacităților și resurselor disponibile efectuarea lucrărilor de reconstrucție a obiectivelor acvatice piscicole, proprietate a unităților administrativ – teritoriale, pentru restabilirea resurselor biologice acvatice; vor contribui la instruirea și sensibilizarea populației în problemele protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice.

1.2. Planuri de viitor

1.2.1. Planuri legislative

Moldova, fiind o țară fără ieșire la mare, fără industrie de pescuit maritim și fără cote în apele Uniunii Europene, și-a aliniat cadrul legislativ relevant pentru reglementarea activităților în apele interioare prin Legea nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura și Legea nr. 288/2024 privind politica în domeniul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură.

De asemenea, în anul 2025 a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 416/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind colectarea, gestionarea și utilizarea datelor științifice din sectorul acvaculturii, care transpune prevederile Regulamentului (UE) 2017/1004 al Parlamentului European și al Consiliului privind cadrul pentru colectarea, gestionarea și utilizarea datelor în domeniul pescuitului și al acvaculturii și ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1167 al Comisiei.

Moldova își menține angajamentul de a consolida alinierea sa la *acquis-ul* UE în domeniul pescuitului, așa cum se reflectă în Acordul de Asociere (art. 73), și de a asigura dezvoltarea și implementarea corespunzătoare a cadrului de politici în domeniul pescuitului și acvaculturii.

1.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Întru implementarea Legii nr. 288/2024 privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură și a cadrului normativ secundar, Republica Moldova își propune organizarea formării personalului Institutului Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară cu privire la colectarea, gestionarea și utilizarea datelor științifice în sectorul de acvacultură.

În acest sens, pentru dezvoltarea unui sistem funcțional de colectare a datelor în sectorul acvaculturii, se prevede organizarea instruirilor destinate personalului Institutului Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară (INCAAMV), axate pe colectarea, gestionarea și utilizarea datelor științifice relevante pentru monitorizarea și planificarea activităților de acvacultură.

1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru organizarea formării personalului Institutului Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară cu privire la colectarea, gestionarea și utilizarea datelor științifice în sectorul de acvacultură, sursele financiare necesare, acoperite din bugetul de stat, constituie 14.36 mii lei. (se referă la anexa B).

2. Inspecție și Control

2.1. Prezentarea generală a situației

În ceea ce privește inspecția și controlul, Republica Moldova a instituit un sistem oficial de control pentru alimente și produse piscicole ca parte a cadrului său mai larg de siguranță alimentară. ANSA este autoritatea competentă responsabilă pentru controalele sanitar-veterinare și fitosanitare, inclusiv inspecțiile fermelor de acvacultură, ale unităților de procesare a peștelui și verificările la frontieră pentru produsele piscicole importate. Controalele se efectuează pe baza planurilor anuale de inspecție bazate pe riscuri, precum și a controalelor neanunțate declanșate de reclamații sau neconformități. Toate rezultatele inspecțiilor sunt înregistrate în Registrul de Stat al Controalelor. În plus, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, prin intermediul Direcției pentru Controlul Resurselor Cinegetice și Piscicole, aplică regulile de conservare în corpurile de apă naturale. Cadrul juridic național este parțial aliniat cu Regulamentul (UE) nr. 2017/625 privind controalele oficiale prin Legea nr. 82/2024. Legea va intra în vigoare pe deplin până în 2028, permițând implementarea etapizată a procedurilor necesare și ajustări instituționale. Anumite prevederi ale regulamentului trebuie încă aliniat, în special cele privind delegarea sarcinilor de control către

persoane fizice și integrarea deplină cu sistemele informatice ale UE, cum ar fi TRACES. Având în vedere absența unei flote naționale de pescuit, prevederile Regulamentului (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului și ale Regulamentului de punere în aplicare nr. 404/2011 privind monitorizarea navelor, gestionarea cotelor și raportarea capturilor nu sunt aplicabile. Cu toate acestea, prevederile privind trasabilitatea produselor pescărești și procedurile de control al importurilor necesită o aliniere suplimentară.

Având în vedere absența activităților de pescuit maritim și a unei flote naționale de pescuit, eforturile Republicii Moldova de aliniere la *acquis-ul UE* privind pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) se concentrează pe consolidarea mecanismelor de control al importurilor și pe asigurarea faptului că produsele pescărești ilicite nu intră pe piața internă. Prin urmare, Republica Moldova a adoptat Hotărârea Guvernului nr. 228/2025 privind aprobarea Regulamentului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, care s-a aliniat Regulamentului (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului și Regulamentul (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei, și reprezintă instituirea unui mecanism eficient de prevenire, descurajare și eliminare a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat. Totodată, acest cadru normativ contribuie la soluționarea problemelor legate de distrugerea resurselor hidrobionte și a biodiversității marine la nivel global.

La momentul actual, de către ANSA sunt verificate obligatoriu doar certificatele sanitar-veterinare și certificatele de calitate, dacă acesta este emis de către producător, care trebuie să însoțească loturile de pește și produse pescărești, la momentul intrării acestora în Republica Moldova.

2.1.2. Cadrul legislativ

Cu privire la actele normative prevăzute în acest Bloc, la subiectul Inspecție și control au fost identificate 4 acte normative relevante:

- 1) Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului din 20 noiembrie 2009 de stabilire a unui sistem de control al Uniunii pentru asigurarea conformității cu normele politicii comune în domeniul pescuitului
- 2) Regulamentul (UE) 2023/2842 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 noiembrie 2023 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009
- 3) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 404/2011 al Comisiei din 8 aprilie 2011 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009
- 4) Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1986 a Comisiei din 13 decembrie 2018 de stabilire a unor programe specifice de control și inspecție pentru anumite zone de pescuit

Conform direcțiilor prioritare stabilite pe domeniul pescăresc și organizării pieței acestora Regulamentele (UE) prenotate sunt planificate în PNA pentru anul 2026.

Aici menționăm, că Serviciul Acvacultură a elaborat și a promovat în anul 2024 proiectul Legii privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, adoptat prin Legea nr. 288/2024. Întru implementarea cadrului legislativ primar în anul 2025 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 228/2025 privind aprobarea Regulamentului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat.

Cadrul juridic național este parțial aliniat cu Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului. Hotărârea de Guvern nr. 228/2025 transpune principalele prevederi ale acestui regulament, impunând ca toate transporturile de produse pescărești importate să fie însoțite de un certificat de captură autentic, care este verificat la frontieră. Hotărârea Guvernului nr. 228/2025, stabilește procedurile necesare pentru verificarea certificatelor de captură și permite comunicarea cu autoritățile competente ale țărilor exportatoare, asigurând astfel implementarea eficientă a cerințelor UE în cadrul național.

Anumite prevederi ale Regulamentului (CE) nr. 1005/2008 nu sunt încă pe deplin operaționale, în principal din cauza necesității de a actualiza legislația națională aferentă.

Per ansamblu, eforturile Republicii Moldova pentru combaterea pescuitului INN sunt în mare măsură aliniate cu normele UE relevante pentru statutul său de țară importatoare.

Hotărârea de Guvern nr. 228/2025 prevede că toate măsurile relevante vor intra în vigoare până în iulie 2027, în conformitate cu calendarul pentru asigurarea conformității cu Regulamentul (CE) nr. 1005/2008.

2.1.3. Cadrul administrativ

Se estimează necesitatea de instruire suplimentară a inspectorilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor prin furnizarea de instruire specifică și vizite de studiu pentru a consolida expertiza inspectorilor în trasabilitatea produselor din pește, supravegherea pieței și controalele la import angajaților implicați în aplicarea Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești în sectorul de acvacultură.

Pentru implementarea sistemului de inspecții și control în domeniul pescuitului și acvaculturii, responsabilitățile sunt distribuite între mai multe autorități centrale:

- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – coordonează politicile privind acvacultura și producția de pește, inclusiv reglementarea activităților de reproducere;
- Ministerul Mediului – asigură cadrul general de protecție a biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor acvatice;
- Agenția de Mediu – monitorizează resursele piscicole din bazinele naturale, calitatea apei, emite permise și gestionează cotele de pescuit;
- Inspectoratul pentru Protecția Mediului – efectuează inspecții în teren, controlează respectarea normelor privind pescuitul comercial și recreativ și combate braconajul;
- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor – verifică siguranța și trasabilitatea produselor din pescuit și acvacultură introduse pe piață.

Urmare aprobării Hotărârii Guvernului nr. 228/2025, prin care se stabilesc procedurile de verificare a certificatelor de captură pentru produsele piscicole importate, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) devine autoritatea de stat responsabilă, conform competențelor funcționale, de verificarea acestor certificate de captură. Acestea trebuie să însoțească orice lot de pește și produse pescărești destinat importului în Republica Moldova.

2.2. Planuri de viitor

2.2.1. Planuri legislative

Actualmente Moldova este la etapa de elaborare proiectul Hotărârii de Guvern privind instituirea unui sistem de control oficial a trasabilității produselor pescărești și de acvacultură, care va transpune Regulamentul (CE) nr. 1224/2009; Regulamentul (UE) 2023/2842; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 404/2011 și Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1986. Realizarea acțiunii este planificată în PNA pentru luna mai 2026.

Se intenționează elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului (în continuare PHG) privind aplicarea unui sistem de control pentru sectorul de acvacultură. Proiectul se bazează pe necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile Regulamentului (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului din 20 noiembrie 2009 de stabilire a unui sistem de control al Uniunii pentru asigurarea conformității cu normele politicii comune în domeniul pescuitului și Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 404/2011 al Comisiei din 8 aprilie 2011 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009 și a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/1986 a Comisiei din 13 decembrie 2018 de stabilire a unor programe specifice de control și inspecție pentru anumite zone de pescuit.

Din considerentul că, Hotărârea Guvernului nr. 228/2025 este aliniată parțial Regulamentului (CE) nr. 1005/2008 și normele nu sunt încă pe deplin operaționale, din cauza necesității de a actualiza legislația națională aferentă, mai exact, este necesare de a alinia Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind nomenclatura tarifară și statistică și Tariful Vamal Comun prin modificarea Legii nr. 172/2014 iar ulterior modificarea Hotărârii Guvernului 228/2025 privind aprobarea Regulamentului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat prin aliniere la Anexa nr. 1 din Regulamentul (CE) nr. 1005/2008, acțiune planificată pentru aprobare către luna februarie 2027.

2.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Ca implementare, instituția responsabilă ANSA, va asigura Instruirea inspectorilor din cadrul posturilor de control la frontieră/porturi de debarcare privind implementarea prezentelor reglementări și va raporta referitor la numărul de inspectori instruiți și numărul de verificări efectuate, autorizări de debarcare emise. Se va institui aprobarea Planului anual de control a operatorilor din domeniul plasării pe piață a produselor de acvacultură, precum și autorizarea transportului specializat pentru transportarea produselor pescărești și de acvacultură și aceste acțiuni se vor monitoriza prin numărul controalelor efectuate, rata neconformităților depistate și numărul de unități specializate autorizate. Se propune instruirea inspectorilor privind monitorizarea trasabilității produselor pescărești și de acvacultură, iar indicatorul de verificare va fi numărul de inspectori instruiți.

Drept acțiuni de implementare, MAIA a propus ca entitatea responsabilă ANSA, care la rândul lor au planificat un șir de măsuri pentru implementarea regulamentului propus și acțiunile propriuzise de aprobare a planului anual de inspecție în Porturile Republicii Moldova pentru cel puțin 5% din operațiunile de debarcare și de transbordare ale navelor de pescuit, în baza gestionării riscurilor, după cum urmează: elaborarea proiectului de ordine și aprobarea acestuia;

Desemnarea porturilor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova, în care sunt permise operațiunile de debarcare sau transbordare a peștelui și produselor pescărești și serviciile portuare; Raportarea către Comisia Europeană, prin transmitere computerizată înainte de sfârșitul primei luni a fiecărui trimestru calendaristic, cu privire la cantitățile de pește și produse pescărești debarcate și/sau transbordate în Porturile Republicii Moldova de către navele de pescuit din alte țări în timpul trimestrului anterior.

Instruirea funcționarilor publici a Direcției inspectare la frontieră și a Posturilor de inspecție la frontieră din cadrul ANSA în vederea implementării procedurii de monitorizare și verificare a certificatelor de captură a loturilor de pește și produse pescărești prin verificarea certificatului de captură prin intermediul sistemului TRACES NT.

2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Pentru implementarea Hotărârii Guvernului nr. 228/2025 este necesară consolidarea capacității inspectorilor ANSA, inclusiv a inspectorilor de frontieră, prin organizarea de sesiuni de instruire privind măsurile de pescuit ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN), cu accent pe procedurile de verificare a certificatelor de captură în timpul importului de produse pescărești. Costul acțiunii este în mărime de 404 352 EUR.

3. Acțiuni structurale

3.1. Prezentarea generală a situației

Scopul elaborării, transunerii și implementării actelor din domeniul Suportului structural (Regulamentul (UE) FEAMP 2021/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Fondului european pentru pescuit și acvacultură și Regulamentul privind dispozițiile comune (Regulamentul (UE) 2021/1060) definește un set comun de reguli pentru toate fondurile ESI. Acestea includ prevederi privind condiționalitatea, evaluarea performanței, aranjamentele de monitorizare, raportare, evaluare și reguli de eligibilitate, pentru sectorul acvaculturii din Republica Moldova este un concept care se referă la inițiative, politici, investiții și proiecte menite să sprijine dezvoltarea durabilă a sectorului acvaculturii. Aceasta poate include măsuri de finanțare, modernizare a infrastructurii, formare profesională, cercetare, inovare și promovare a sectorului. Dezvoltarea unui astfel de suport structural este importantă pentru a stimula creșterea producției, protejând în același timp mediul și asigurând sustenabilitatea resurselor acvatice.

Actualmente în Republica Moldova pentru subvenționarea sectorului acvaculturii sunt aplicabile următoarele acte:

- 1) Hotărârea Guvernului nr. 465/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de subvenționare în avans și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea în avans din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și la abrogarea unor acte normative – prevăzut pentru subvenționarea materialului piscicol de populat;

- 2) Hotărârea Guvernului nr. 491/2023 cu privire la subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – prevăzut pentru subvenționarea utilajului și echipamentului tehnologic zootehnic pentru fermele zootehnice piscicole;
- 3) Hotărârea Guvernului nr. 492/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de plăți directe în sectorul zootehnic din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural - prevăzut pentru plățile directe per kilogram de produs-material piscicol.

Urmare adaptării sistemului național de subvenționare conform legislației Uniunii Europene, domeniul producerii și procesării peștelui nu va cădea sub domeniul de aplicare care urmează să fie aplicate, astfel va fi reformat și sistemul de susținere a sectorului de acvacultură conform cerințelor UE.

3.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la Regulamentele (UE) ce vizează suportul structural în domeniul producerii, procesării și comercializării produselor pescărești și de acvacultură, a fost identificat 1 act normativ aplicabil:

Regulamentul (UE) FEAMP 2021/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Fondului european pentru pescuit și acvacultură.

În calitate de țară candidată la UE, Moldova a început să dezvolte instrumente de politică analoage fondurilor structurale ale UE pentru pescuit, dar nu a avut încă acces la aceste fonduri. În 2024, Legea nr. 288/2024 a creat un Fond pentru Dezvoltarea Sectorului Acvaculturii și Organizarea Pieței Produselor Pescărești și de Acvacultură. Regulile de funcționare care guvernează acest fond sunt stabilite în Hotărârea de Guvern nr. 251/2025. Finanțat din bugetul de stat, fondul oferă sprijin întreprinderilor nou-înființate și operatorilor existenți în acvacultură, vizând îmbunătățirea gestionării resurselor, promovarea producției și prelucrării durabile și îmbunătățirea organizării pieței în conformitate cu prioritățile sectoriale.

Pentru implementarea legii prenotate, a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind Fondul pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești, care transpune parțial Regulamentul (UE) FEAMP 2021/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Fondului european pentru pescuit și acvacultură.

În ceea ce privește Regulamentul (UE) nr. 2021/1060 privind dispozițiile comune (care acoperă mai multe fonduri UE, inclusiv Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA), acesta nu se aplică direct până la aderare. Cu toate acestea, Moldova participă deja la unele programe transfrontaliere ale UE, cum ar fi Interreg, și a ratificat acorduri care permit această cooperare.

3.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii MAIA, Serviciu acvacultură, din cadrul Direcției Politici în Sectorul Zootehnic, este responsabil pentru elaborarea politicilor de sprijin și colectarea datelor privind ajutoarele acordate, colaborând cu Consiliul Concurenței pentru notificarea măsurilor de ajutor.

În plus, pentru a îmbunătăți supravegherea, în 2026 va fi înființată o unitate dedicată în cadrul AIPA, responsabilă de monitorizarea ajutoarelor de stat în sectorul de acvacultură. Această unitate va urmări sumele ajutoarelor, va asigura notificarea corespunzătoare către Consiliul Concurenței și va gestiona recuperarea ajutoarelor, dacă este necesar.

Autoritățile intenționează, de asemenea, să crească în mod continuu gradul de conștientizare prin organizarea de seminarii de formare pentru funcționari și părți interesate cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în sectorul pescuitului. Aceste măsuri vor asigura că, până la data aderării la UE, schemele naționale de sprijin pentru pescuit, inclusiv nivelurile subvențiilor și condițiile de eligibilitate, respectă pe deplin normele UE privind ajutoarele de stat, prevenind astfel denaturarea concurenței.

3.2. Planuri de viitor

3.2.1. Planuri legislative

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare este responsabil pentru elaborarea politicilor de sprijin și colectarea datelor privind ajutoarele acordate, colaborând cu Consiliul Concurenței pentru notificarea măsurilor de ajutor.

În domeniul controlului ajutoarelor de stat, Republica Moldova este în general aliniată la *acquis-ul UE*. Legea nr. 139/2012 a fost adoptată în conformitate cu angajamentele asumate în temeiul Acordului de Asociere și reflectă principiile UE privind ajutoarele de stat. Cu toate acestea, în sectorul acvaculturii, legislația UE are prevederi specifice: Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei (ajutoare de minimis în domeniul pescuitului), care stabilește un prag de 30.000 EUR pe o perioadă de trei ani și Regulamentul (UE) nr. 2022/2473, recent actualizat (un Regulament de exceptare pe categorii pentru ajutoarele în sectorul pescuitului și acvaculturii, care înlocuiește Regulamentul nr. 1388/2014). Aceste norme specifice sectorului nu au fost încă transpuse în Republica Moldova. Pragul unic de minimis al Republicii Moldova (aproximativ 257.000 EUR) este semnificativ mai mare decât limita specifică de minimis a UE pentru pescuit. De asemenea, nu există reglementări sau orientări naționale care să scutească anumite categorii de ajutoare pentru pescuit (de exemplu, ajutoarele pentru cercetare, măsuri de conservare etc.) de la obligația de notificare, în timp ce Regulamentul UE nr. 2022/2473 prevede astfel de scutiri. Astfel, se planifică măsuri pentru a realiza alinierea deplină a normelor sale privind ajutoarele de stat în domeniul pescuitului la *acquis-ul comunitar*, care se va alinia Regulamentului (UE) nr. 2022/2473 și își propune să dezvolte un Regulament privind acordarea ajutoarelor de minimis întreprinderilor din sectorul de acvacultură, în vederea asigurării alinierii la Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei (inclusiv pragul de minimis mai scăzut aplicabil sectorului de acvacultură). Calendarul țintă este luna mai 2026.

3.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

În perioada 2026–2027, Moldova intenționează să consolideze planificarea strategică și capacitatea administrativă pentru a asigura utilizarea eficientă a viitoarelor fonduri UE pentru sectorul de acvacultură. În 2026, va adopta un Program Strategic pentru Sectorul Acvaculturii 2026–2030, care va stabili priorități de investiții și măsuri de reformă. Acest program își propune să alinieze obiectivele naționale de finanțare cu prioritățile FEAMPA.

Până la finele anului 2026, în cadrul AIPA urmează să fie înființată o subdiviziune dedicată pentru gestionarea Fondului pentru Dezvoltarea Sectorului Acvaculturii și Organizarea Pieței Produselor Pescărești și de Acvacultură și pentru monitorizarea ajutoarelor de stat în domeniul pescuitului/acvaculturii, consolidând astfel supravegherea schemelor de subvenționare în conformitate cu normele UE (această măsură este reflectată și în secțiunea privind ajutoarele de stat).

3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor pentru această măsură, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 1100,0 mii lei. (se referă la anexa B).

4. Politica de Piață

4.1. Prezentarea generală a situației

Politica de piață pentru produsele pescărești și de acvacultură este o componentă esențială a Politicii Comune în domeniul Pescuitului din cadrul Uniunii Europene. Aceasta stabilește un set de principii și reguli menite să asigure funcționarea eficientă a pieței produselor pescărești și de acvacultură, sprijinind sustenabilitatea economică, socială și ecologică a acestui sector.

În Republica Moldova, organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură este strâns legată de contextul specific al țării, care nu are ieșire la mare și se bazează pe resursele piscicole din apele interne (lacuri, iazuri, râuri) și din import. Actualmente piața produselor pescărești și de acvacultură este reglementată de:

- Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor – stabilește principiile generale de reglementare a domeniului produselor alimentare și al hranei pentru animale;
- Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare - stabilește informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare;
- Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora;

- Hotărârea Guvernului nr. 103/2011 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind cerințele la importul și plasarea pe piață a unor produse de acvacultură – reglementează importul și introducerea pe piață a produselor de acvacultură, supuse controlului sanitar și veterinar și supraveghere;
- Hotărârea Guvernului nr. 610/2023 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru pește și produsele din pește – reglementează calitatea produselor pescărești și de acvacultură în formă vie, proaspete, refrigerate, congelate.

4.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ pentru organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură este reprezentat de 7 Regulamente (UE) aplicabile pentru Republica Moldova cum ar fi:

- 1) Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor produselor pescărești și de acvacultură – transpus în proiectul de Lege nr.288/2024 privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură.
- 2) Regulamentul (CE) nr. 2406/96 al Consiliului din 26 noiembrie 1996 de stabilire a standardelor comune de comercializare pentru anumite produse pescărești - aliniat prin Hotărârea Guvernului nr. 103/2011 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind cerințele la importul și plasarea pe piață a unor produse de acvacultură.
- 3) Regulamentul (CEE) nr. 1536/92 al Consiliului din 9 iunie 1992 de stabilire a standardelor comune de comercializare pentru conservele de ton și bonito - transpus prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2023 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru pește și produsele din pește.
- 4) Regulamentul (CEE) nr. 2136/89 al Consiliului din 21 iunie 1989 de stabilire a standardelor comune de comercializare pentru conservele de sardine și denumirile comerciale pentru conservele de sardine și produsele de tip sardine - aliniat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2023 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru pește și produsele din pește.
- 5) 2014/117/UE: Recomandarea Comisiei din 3 martie 2014 privind stabilirea și punerea în aplicare a planurilor de producție și comercializare – transpus în Hotărârea Guvernului nr. 335/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură
- 6) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1418/2013 al Comisiei din 17 decembrie 2013 privind planurile de producție și de comercializare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind organizarea comună a piețelor produselor pescărești și de acvacultură - aliniat prin Hotărârea Guvernului nr. 335/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură.

7) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1419/2013 al Comisiei din 17 decembrie 2013 privind recunoașterea organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale, extinderea normelor organizațiilor de producători și organizațiilor interprofesionale și publicarea prețurilor de declanșare - aliniat prin Hotărârea Guvernului nr. 335/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură

4.1.2. Cadrul administrativ

Moldova a făcut pași importanți în direcția alinierii la Regulamentele de punere în aplicare (UE) nr. 1418/2013 și nr. 1419/2013 ale Comisiei, precum și la Recomandarea 2014/117/UE a Comisiei. Dispozițiile relevante pentru recunoașterea organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale din sectorul pescuitului și acvaculturii au fost transpuse prin Hotărârea de Guvern nr. 335/2025 privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței pentru produsele pescărești și de acvacultură, care va intra în vigoare în 2026.

Pentru implementarea prevederilor Hotărârea de Guvern nr. 335/2025 privind promovarea instituirii organizațiilor de producători și organizațiilor interprofesionale și recunoașterea acestora, dar și aprobarea Planurilor de producere și comercializare a produselor de acvacultură este responsabilă MAIA, prin intermediul Comisiei de recunoaștere, care urmează să fie instituită și aprobată prin ordin al ministrului agriculturii și industriei alimentare, la etapa de implementare a Hotărârii de Guvern nr. 335/2025.

4.2. Planuri de viitor

4.2.1. Planuri legislative

Conform priorităților, Guvernul Republicii Moldova a aprobat în luna iunie 2025 Hotărârea Guvernului nr. 335/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, care sa aliniat prevederile relevante ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1419/2013, Recomandării 2014/117/UE și Regulamentului (UE) nr. 1418/2013 privind recunoașterea organizațiilor de producători, planurile de producție și comercializare și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, organizarea sectorului de acvacultură și a pieței produselor pescărești și de acvacultură în Republica Moldova prin instituirea organizațiilor de producători și organizațiilor interprofesionale.

Pentru implementarea prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 335/2025, întru recunoașterea organizațiilor de producători și organizațiilor interprofesionale (în continuare OP și OI), MAIA urmează să instituie Comisia de recunoaștere, care urmează să fie aprobată prin ordin al ministrului agriculturii și industriei alimentare, la etapa instituirii OP și/sau OI.

Conform direcțiilor prioritare stabilite întru implementarea Hotărârea Guvernului nr. 335/2025 ne propunem în anul 2026 organizarea unui workshop cu producătorii și procesatorii de pește pentru promovarea creării organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale.

4.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Instituția responsabilă pentru implementare este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), care va efectua autorizarea și înregistrarea sanitar-veterinară a activităților din domeniul producerii, procesării și introducerii pe piață a produselor pescărești și de acvacultură, precum și monitorizarea planificării producției în exploatațile piscicole.

Prin urmare, Agenția va efectua inspectarea unităților de producție, procesare și comercializare a produselor pescărești și de acvacultură, va ține evidența acestora și va colecta și analiza datele necesare pentru identificarea și monitorizarea riscurilor care pot influența siguranța produselor pescărești proaspete, refrigerate și procesate.

Pentru implementare, ANSA va monitoriza etichetarea corespunzătoare a produselor pescărești și de acvacultură și va aproba anual Planul de control al operatorilor din domeniul plasării pe piață a produselor de acvacultură.

Indicatorii de implementare vor fi numărul controalelor efectuate și rata neconformităților depistate. De asemenea, se va stabili formatul și calendarul de prezentare a planurilor de producție și comercializare a produselor de acvacultură, iar aplicarea Regulamentului privind recunoașterea organizațiilor de producători și interprofesionale se va monitoriza prin numărul de organizații de producători recunoscute.

4.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru organizarea unui workshop cu producătorii și procesatorii de pește pentru promovarea creării organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale sunt necesare surse financiare acoperite din bugetul de stat 13,32 mii lei. (Anexa B (costuri preliminare)).

5. Acvacultură

5.1. Prezentarea generală a situației

Acvacultura este un aspect cheie în sectorul piscicol din Republica Moldova. Adoptarea Legii nr. 288/2024 privind politica în domeniul acvaculturii și organizarea pieței piscicole oferă o bază juridică modernă pentru dezvoltarea acvaculturii în conformitate cu principiile UE. Această lege acoperă organizarea și administrarea acvaculturii, formarea organizațiilor de producători,

introducerea de noi specii în instalațiile de acvacultură, promovarea cercetării și dezvoltării, inovarea, standardele de piață pentru produsele pescărești și instrumentele financiare pentru sprijinirea sectorului.

Cadrul legal este completat de Legea nr. 221/2007 privind sănătatea veterinară și de o serie de regulamente de aplicare. Hotărârea de Guvern nr. 239/2009 stabilește cerințe de sănătate animală pentru speciile de acvacultură și măsuri pentru prevenirea bolilor animalelor acvatice, în timp ce Hotărârea de Guvern nr. 977/2016 stabilește criteriile generale pentru exploatarea iazurilor și rezervoarelor pentru piscicultură.

Strategia Națională pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală 2023-2030 pune, de asemenea, accent pe creșterea durabilă a acvaculturii și pe alinierea la *acquis-ul UE*. La nivel instituțional, în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a fost creat un Serviciu dedicat pentru Acvacultură (prin Hotărârea de Guvern nr. 782/2024) pentru a supraveghea implementarea politicii în domeniul acvaculturii.

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor se ocupă de înregistrarea și autorizarea sanitară a fermelor piscicole, monitorizează sănătatea și circulația peștilor și aplică condițiile veterinare în exploatarea de acvacultură.

Moldova și-a aliniat parțial cadrul de reglementare la cerințele UE în domeniul acvaculturii. Legea nr. 288/2024 transpune prevederile relevante ale Regulamentului (UE) nr. 1380/2013 (privind dezvoltarea durabilă a acvaculturii) și ale Regulamentului (UE) nr. 1379/2013 (privind organizarea comună a pieței pentru produsele de acvacultură).

Normele veterinare și sanitare pentru acvacultură (de exemplu, condițiile de sănătate animală și controalele importurilor) reflectă standardele UE (conform fostei Directive 2006/88/CE, înlocuită acum de Regulamentul nr. 2016/429) – reflectate în Deciziile Guvernului nr. 239/2009 și nr. 1113/2010 privind certificarea sanitară a animalelor de acvacultură vii. Cu toate acestea, anumite acte legislative ale UE nu au fost încă transpuse. În special, Regulamentul (CE) nr. 708/2007 al Consiliului privind utilizarea speciilor alogene și a speciilor absente la nivel local în acvacultură nu are în prezent o reglementare echivalentă în Republica Moldova.

În plus, legislația UE fără caracter obligatoriu (de exemplu, orientările strategice pentru acvacultura durabilă) este luată în considerare în planificarea politicilor, chiar dacă nu este obligatorie din punct de vedere juridic.

Per ansamblu, armonizarea în acvacultură rămâne parțială: deși există cerințe fundamentale, mai multe norme specifice ale UE trebuie încă puse în aplicare.

Sectorul acvaculturii necesită un cadru coerent pentru gestionarea speciilor exotice și a celor absente la nivel local, astfel încât dezvoltarea acestuia să se realizeze în mod sustenabil și în concordanță cu standardele europene de protecție a ecosistemelor acvatice.

La momentul actual, în Republica Moldova acvacultura de tip recirculant este slab dezvoltată. Pe teritoriul țării activează doar 3 unități de tip recirculant.

5.1.1. Cadrul legislativ

Actualmente, nu există un cadru legal aprobat, prin care să fie stabilită o Strategie de dezvoltare a sectorului de acvacultură și prin care să fie reglementată activitatea acvaculturii recirculante. Moldova a planificat în PNA 2025 - 2029 măsuri concrete pentru a realiza alinierea deplină la *acquis-ul* în domeniul acvaculturii. În 2026, urmează să fie adoptat un Plan Strategic Multianual pentru Dezvoltarea Acvaculturii 2026–2030, care stabilește obiective și acțiuni pentru a sprijini creșterea și dezvoltarea durabilă în acest sector. Actualmente proiectul este transmis pentru evaluare la Cancelaria de Stat.

Regulamentul (CE) nr. 708/2007 al Consiliului stabilește cadrul normativ privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și a celor absente la nivel local, având drept scop evaluarea și minimizarea impactului asupra ecosistemelor acvatice. Actul reglementează procedurile de introducere și transfer al acestor specii, definește mecanismele de autorizare, monitorizare și gestionare a riscurilor ecologice și contribuie la dezvoltarea sustenabilă a sectorului, inclusiv prin promovarea sistemelor recirculante.

Până în 2026, Republica Moldova își propune să adopte legislația de transpunere a acestui act, aliniind normele naționale la prevederile Regulamentului (CE) nr. 708/2007. Implementarea va fi susținută prin consolidarea capacității administrative: întărirea Serviciului de Acvacultură, instruirea personalului în tehnici moderne de piscicultură și supraveghere a bolilor, precum și extinderea activităților de cercetare prin Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară.

5.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, pentru coordonarea activităților de transpunere și implementare a capitolului 13, a fost nominalizat Serviciu acvacultură, din cadrul Direcției Politici în Sectorul Zootehnic, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. La moment, în procesul de elaborare, aliniere și implementare a legislației UE prevăzută de Capitolul 13 - Pescuitul și politica maritimă din Acordul de Asociere sunt implicați 2 funcționari.

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este autoritatea statului, care conform competențelor funcționale este responsabilă de autorizarea unității de acvacultură recirculantă, monitorizare și controlul activității acesteia.

5.2. Planuri de viitor

5.2.1. Planuri legislative

MAIA a planificat în PNA 2025–2029 aprobarea Hotărârii Guvernului privind utilizarea în acvacultură a speciilor absente la nivel local, act ce va transpune Regulamentul (CE) nr. 708/2007 al Consiliului privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și absente la nivel local. În prezent, MAIA elaborează proiectul Hotărârii Guvernului, care urmează a fi înaintat spre aprobare până la finele anului 2026, în paralel cu procesul de elaborare a Programului Național strategic pentru sectorul de acvacultură.

5.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Măsurile menționate urmează a fi aplicate doar după elaborarea și aprobarea actelor normative relevante de către Guvern.

Punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 708/2007 va începe peste 6 luni după aprobarea Hotărârii de Guvern privind utilizarea în acvacultură a speciilor absente la nivel local, fiind necesară pregătirea instituțională pentru a asigura funcționarea mecanismelor de autorizare, control și monitorizare.

Responsabilitatea generală pentru implementarea acquis-ului revine Institutului Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară, care va coordona procesul de introducere și utilizare în acvacultură a speciilor exotice absente la nivel local.

ANSA va continua să exercite funcțiile de autoritate competentă pentru autorizarea unităților de acvacultură, inclusiv sistemelor recirculante, precum și pentru monitorizarea stării de sănătate a speciilor acvatiche. ANSA va asigura controlul implementării cerințelor veterinare, supravegherea bolilor, managementul circulației peștilor și aplicarea procedurilor de certificare sanitar-veterinară. Tot ANSA va gestiona procedurile de notificare și evaluare a riscurilor asociate introducerii și transferului de specii exotice, în conformitate cu mecanismele prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 708/2007.

Implementarea propriu-zisă a cadrului normativ va presupune autorizarea introducerii și transferului speciilor exotice și absente la nivel local, precum și elaborarea formularelor, registrelor și mecanismelor de raportare aferente gestionării acestor specii. Procesul va implica instruirea personalului din cadrul MAIA, ANSA și al operatorilor economici în aplicarea corectă a legislației armonizate, precum și constituirea unei baze naționale de date pentru monitorizarea speciilor utilizate în acvacultură

5.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea actului normativ, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 189,1 mii lei. (costuri preliminare).

Costurile de elaborare a PHG vor fi atribuite din contul bugetului de stat și eventual, din alte surse financiare legale și urmează să fie estimate de către MAIA (Anexa A)

6. Ajutor de Stat

6.1. Prezentarea generală a situației

Scopul elaborării, transunerii și implementării actelor din domeniul Ajutor de stat (Regulamentul (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură și Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii) definește mecanism prin care va fi oferit sprijin financiar întreprinderilor care activează în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură. Dezvoltarea unui astfel de suport este important pentru dezvoltarea întreprinderilor micro, mici și mijlocii din domeniu producerii, procesării și comercializării produselor din acvacultură.

Actualmente în Republica Moldova pentru subvenționarea sectorului acvaculturii sunt aplicabile următoarele acte:

- 1) Hotărârea Guvernului nr. 465/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de subvenționare în avans și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea în avans din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și la abrogarea unor acte normative – prevăzut pentru subvenționarea materialului piscicol de populat;
- 2) Hotărârea Guvernului nr. 491/2023 cu privire la subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – prevăzut pentru subvenționarea utilajului și echipamentului tehnologic zootehnic pentru fermele zootehnice piscicole;
- 3) Hotărârea Guvernului nr. 492/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de plăți directe în sectorul zootehnic din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural - prevăzut pentru plățile directe per kilogram de produs-material piscicol.

Urmare adaptării sistemului național de subvenționare conform legislației Uniunii Europene, domeniul producerii și procesării peștelui nu va cădea sub domeniu de aplicare care urmează să fie aplicat, astfel va fi reformat și sistemul de susținere a sectorului de acvacultură conform cerințelor UE.

6.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la actele normative prevăzute în acest Bloc, au fost identificate 2 acte normative relevante în domeniul Ajutorului de stat:

- 1) Regulamentul (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură
- 2) Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii.

În conformitate cu direcțiile prioritare stabilite pe domeniul producerii și procesării peștelui și produselor pescărești, Regulamentele (UE) prenotate urmează să fie transpuse în 2 proiecte de hotărâre de Guvern planificate în PNA pentru anul 2026, având ca scop reglementarea

mecanismelor de sprijin financiar pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) care își desfășoară activitatea în domeniul producerii, prelucrării sau comercializării produselor pescărești și de acvacultură.

6.1.2. Cadrul administrativ

Pentru implementarea ajutorului de stat în sectorul de acvacultură se planifică (Anexa B), organizarea workshop-urilor cu funcționarii, producătorii și procesatorii de pește și produse pescărești privind aplicarea ajutorului de stat implementarea mecanismelor de sprijin financiar pentru producătorii, procesatorii și comercianții de produse piscicole și de acvacultură implică un cadru administrativ interinstituțional, în care responsabilitățile sunt distribuite între Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și Consiliul Concurenței, în conformitate cu normele UE privind ajutorul de stat.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare este autoritatea responsabilă pentru elaborarea și transpunerea cadrului normativ privind ajutorul de stat destinat sectorului de acvacultură, inclusiv pregătirea proiectelor de hotărâri de Guvern ce vor transpune Regulamentul (UE) 2022/2473 și Regulamentul (UE) nr. 717/2014. MAIA va stabili criteriile de eligibilitate, condițiile de accesare, tipurile de măsuri de sprijin, precum și mecanismele de monitorizare a implementării.

AIPA va fi instituția responsabilă de implementarea practică a măsurilor de sprijin, gestionarea cererilor de subvenționare și aplicarea mecanismelor financiare aferente ajutoarelor de stat și ajutoarelor de minimis în domeniul acvaculturii. AIPA va evalua dosarele depuse, va aplica regulile de eligibilitate stabilite de MAIA, va efectua plățile și va asigura păstrarea registrelor necesare pentru transparență și raportare. Totodată, AIPA va avea obligația de a transmite Consiliului Concurenței informațiile referitoare la implementarea ajutoarelor de stat în conformitate cu cerințele naționale și europene.

Consiliul Concurenței reprezintă autoritatea competentă în materie de control al ajutoarelor de stat, conform Legii nr. 139/2012. Acesta va evalua compatibilitatea măsurilor propuse de MAIA cu legislația privind ajutorul de stat, va emite avize obligatorii pentru proiectele de acte normative, va monitoriza schemele de sprijin și va menține evidența ajutoarelor de minimis acordate în sector. Consiliul Concurenței va monitoriza respectarea plafonului de minimis aplicabil domeniului pescuitului și acvaculturii, precum și obligația de cumul și raportare stabilită de UE.

Coordonarea între cele trei instituții este esențială pentru funcționarea sistemului de sprijin financiar. MAIA va asigura coordonarea strategică și orientarea politicilor, Consiliul Concurenței va garanta conformitatea juridică cu normele UE și naționale privind ajutorul de stat, iar AIPA va implementa efectiv măsurile de finanțare.

6.2. Planuri de viitor

6.2.1. Planuri legislative

Se intenționează promovarea a două proiecte de hotărâre de Guvern privind aplicarea ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură, proiectul Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la ajutorul de stat în sectorul de acvacultură, care se va alinia Regulamentului (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură și proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea ajutoarelor de minimis întreprinderilor din sectorul de acvacultură, care se va alinia Regulamentului (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii.

6.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea *acquis*-ului în domeniul ajutorului de stat și ajutorului de minimis pentru întreprinderile care activează în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură se va realiza printr-un mecanism integrat, coordonat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în strânsă cooperare cu Consiliul Concurenței și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Aplicarea Regulamentului cu privire la ajutorul de stat în sectorul de acvacultură, care se va alinia prevederilor Regulamentului (UE) 2022/2473 și Regulamentului privind acordarea ajutoarelor de minimis întreprinderilor din sectorul de acvacultură, care se va alinia Regulamentului (UE) nr. 717/2014 presupune crearea unui a două cadre funcționale care să permită gestionarea eficientă a schemelor de ajutor de stat și a ajutoarelor de minimis în sectorul de acvacultură.

MAIA este responsabilă de elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative necesare punerii în aplicare a legislației UE. Consiliul Concurenței va asigura aplicarea corectă a principiilor prevăzute de articolele 107–108 TFUE și de legislația națională aferentă ajutorului de stat, exercitând funcția de control și supraveghere. Consiliul va verifica respectarea plafoanelor stabilite de Regulamentul (UE) nr. 717/2014. Totodată, Consiliul Concurenței va gestiona registrul național al ajutoarelor de minimis și va monitoriza cumulul ajutoarelor pentru a evita depășirea limitelor permise.

AIPA va implementa cadru normativ aprobat, fiind instituția responsabilă pentru primirea cererilor, verificarea eligibilității beneficiarilor, efectuarea plăților și gestionarea fluxului financiar. Totodată va asigura controlul administrativ ex-ante și ex-post asupra cererilor depuse, inclusiv verificarea documentelor justificative, înregistrarea ajutoarelor acordate în registrele interne și transmiterea periodică a informațiilor către Consiliul Concurenței. În cazul ajutoarelor de minimis, AIPA va aplica plafonul maxim per beneficiar stabilit pentru sectorul pescuitului și acvaculturii și va notifica Consiliul Concurenței despre plățile efectuate.

Implementarea *acquis*-ului va necesita consolidarea capacităților administrative. Aceasta va presupune instruirea funcționarilor MAIA, AIPA și ai Consiliul Concurenței privind aplicarea Regulamentului (UE) 2022/2473, a regulilor privind acordarea ajutorului de stat și cumulul de

minimis, intensitățile maxime permise, verificarea eligibilității beneficiarilor, procedurile de raportare anuală și utilizarea registrului unic al ajutoarelor de stat.

6.3. Aspecte financiare

Pentru elaborarea proiectelor de hotărâre de Guvern privind aplicarea ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură sunt prevăzute (Anexa A), surse financiare în mărime de 372,2 mii lei, acoperite din bugetul de stat.

Pentru organizarea workshop-urilor cu funcționarii, producătorii și procesatorii de pește și produse pescărești privind aplicarea ajutorului de stat vor fi necesare surse financiare în mărime de 29,72 mii lei (Anexa B), acoperite din bugetul de stat

7. Acorduri Internaționale

7.1. Prezentarea generală a situației

Republica Moldova are încheiate acorduri bilaterale cu România și Ucraina. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea în domeniul protecției resurselor piscicole și reglementarea pescuitului în râul Prut și în lacul de acumulare Stânca-Costești, semnat la Stânca-Costești la 1 august 2003, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.1161/2003, prevede perioada, durata și zonele de prohibiție a pescuitului, protecția resurselor piscicole, condițiile pentru exercitarea pescuitului în scop recreativ și sportiv. Numărul de nave și volumul de pește nefiind stabilit.

Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind colaborarea în domeniul protecției și dezvoltării durabile a bazinului râului Nistru, semnat la Roma la 29 noiembrie 2012, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 42/2013, prevede protecția resurselor biologice acvatice și reglementarea pescuitului în bazinul fluviului Nistru, particularitățile reglementării pescuitului în bazinul r. Nistru, termenii și locurile interzise pentru pescuit. Numărul de nave și volumul de pește nefiind stabilit.

Moldova este partea la Agenda Maritimă Comună pentru Marea Neagră, aprobată la 21 mai 2019 de către miniștrii celor șapte țări riverane Mării Negre prin semnarea Declarației privind aprobarea Agendei maritime comune la Marea Neagră.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 228/2025, a fost aprobat semnarea Acordului în temeiul Convenției Națiunilor Unite privind dreptul mării referitor la conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine în zonele din afara jurisdicției naționale

7.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ care reglementează participarea Republicii Moldova la acordurile internaționale în domeniul protecției resurselor piscicole și al cooperării transfrontaliere este format din acordurile bilaterale existente cu România și Ucraina, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr.1161/2003 și Hotărârea de Guvern nr. 42/2013, precum și din angajamentele internaționale asumate în domeniul gestionării durabile a resurselor acvatice. De asemenea, Republica Moldova este parte la instrumente regionale și multilaterale, inclusiv Agenda Maritimă Comună pentru Marea Neagră și Acordul BBNJ (Biodiversity Beyond National Jurisdiction), aprobat prin Decretul Președintelui nr. 228/2025. Acest cadru juridic asigură fundamentul pentru cooperarea transfrontalieră, protecția resurselor biologice acvatice și alinierea la standardele europene și internaționale în domeniul conservării ecosistemelor acvatice.

7.1.2. Cadrul administrativ

La nivel administrativ, implementarea acordurilor internaționale în domeniul protecției resurselor piscicole este coordonată de Ministerul Mediului, care asigură comunicarea bilaterală cu autoritățile similare din România și Ucraina, participă la comisii mixte și urmărește aplicarea prevederilor referitoare la protecția resurselor piscicole și regimul pescuitului în sectoarele transfrontaliere ale Prutului și Nistrului.

Aplicarea măsurilor tehnice și de control prevăzute de acordurile internaționale este susținută de autoritățile naționale competente în domeniul mediului și pescuitului, care monitorizează respectarea condițiilor stabilite, zonele protejate și reglementările privind activitățile piscicole. De asemenea, instituțiile responsabile participă la schimbul de date, evaluări comune ale resurselor acvatice și activități de raportare internațională, contribuind la o gestionare durabilă și coordonată a ecosistemelor acvatice transfrontaliere.

7.2. Planuri de viitor

2.1. Planuri legislative

Pentru anul 2026 se planifică adoptarea Legii pentru ratificarea Acordului privind măsurile de competența statului portului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, adoptat la Roma la data de 22 noiembrie 2009 și a Legii pentru ratificarea Acordului în temeiul Convenției Națiunilor Unite privind dreptul mării referitor la conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine în zonele din afara jurisdicției naționale

7.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea angajamentelor asumate prin Acordul privind măsurile de competența statului portului (PSMA) și prin Acordul în temeiul Convenției ONU privind dreptul mării referitor la conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității marine în zonele din afara jurisdicției naționale (BBNJ) se va realiza în baza procedurilor interne prevăzute de Legea nr. 595/1999 și de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.

„Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) va iniția procesul de elaborare și promovare a proiectului de lege pentru aderarea la Acordul privind măsurile de competența statului portului”. După ratificare, implementarea operațională va implica cooperarea instituțiilor din domeniul mediului, controlului portuar, poliției de frontieră și protecției ecosistemelor acvatice, în funcție de prevederile fiecărui acord.

7.3. Aspecte financiare

Implementarea obligațiilor care decurg din ratificarea acordului internațional nu presupune costuri suplimentare pentru acțiuni tehnice sau operaționale, întrucât aplicarea acestora se va realiza în limitele competențelor instituționale existente. Singurele cheltuieli aferente transpunerii și procesului de ratificare sunt cele asociate remunerării personalului implicat în elaborarea proiectelor de acte normative, coordonarea interinstituțională și întocmirea traducerilor oficiale. Conform estimărilor prezentate în Anexa A, resursele financiare necesare acestor activități constituie 147,643 mii lei, acoperite integral din bugetul de stat. În consecință, implementarea acordurilor nu generează obligații bugetare suplimentare pentru Guvern.